

Landsdekkende
paraplyorganisasjon
for islamske trossamfunn
og organisasjoner i Norge

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo.

Deres ref	Vår ref	Dato
200706054	20080204/SMS	04.02.2008

Høringssvar: Forslag til endringer i opplæringsloven

Islamsk Råd Norge (IRN) er en landsdekkende paraplyorganisasjon for muslimske organisasjoner i Norge, og fungerer som en kontaktinstans mellom storsamfunnet og norske muslimer. Islamsk Råd Norge representerer i dag nærmere 60.000 muslimer gjennom sine medlemsorganisasjoner over hele landet.

Vi har med interesse mottatt høringsnotatet om «forslag til endringer i opplæringsloven», i etterkant av at to internasjonale menneskerettighetsorganer har kommet frem til at KRL-faget, med sin begrensede fritaksadgang, bryter grunnleggende menneskerettigheter. *"Fleire av forholda som er tekne opp i dommen, er ikkje endra sida 1997 og gjeld derfor framleis for faget slik det er i dag," og "Krl-faget må derfor endrast slik at det er i samsvar med menneskerettane,"* slår departementet fast i høringsnotatet.

Islamsk Råd Norge setter pris på dette, men dessverre ser vi ikke at dette helt reflekteres i de endringene departementet foreslår. Endringene virker i større grad kosmetiske enn reelle, og så lenge man har en kvalitativ forrang for majoritetsreligionen må fritaksadgangen sikres i større grad. Merk her at den europeiske menneskerettsdomstolen, EMD, slik departementet også fremhever i sitt notat, slår fast at mens den kvantitative ubalansen i seg selv ikke er i strid med prinsippet om pluralisme og objektivitet, så er en kvalitativ forskjell det.

Den nye loven om fritak fra aktiviteter m.m. i opplæringen lyder som følger, med endringene fra departementet i fet skrift:

§ 2-3a. Fritak frå aktivitetar m.m. i opplæringa

Elevar skal etter skriftleg melding frå foreldra få fritak frå dei delar av undervisninga ved den enkelte skolen som dei ut frå eigen religion eller eige livssyn opplever som utøving av ein annan religion eller tilslutning til eit anna livssyn, eller som dei på

same grunnlag opplever som støytande eller krenkjande. Det ikkje nødvendig å grunngi melding om fritak etter første punktum.

Det kan ikkje krevjast fritak frå opplæring om kunnskapsinnhaldet i dei ulike emna i læreplanen. Dersom skolen på eit slikt grunnlag ikkje godtek ei melding om fritak, må skolen behandle saka etter reglane om enkeltvedtak i forvaltningslova.

Skolen skal ved melding om fritak sjå til at fritaket blir gjennomført, og leggje til rette for tilpassa opplæring innanfor læreplanen.

Skoleeigaren skal årleg informere elevane og foreldra til elevar under 15 år om reglane for fritak og **om innhaldet i opplæringa**.

Elevar som har fylt 15 år, gir sjølv skriftleg melding som nemnt i første ledd.

Det er positivt at innholdet i opplæringen skal gjøres kjent for foreldre, men skillet mellom ren kunnskap og en kristen påvirkning virker flytende, og all den tid man faktisk har de samme bøkene og de samme aktivitetene ser vi ikke at dette reelt endrer situasjonen. Videre ser vi at den europeiske domstolen også finner at ordningen fordrer urimelig mye mer av de aktuelle minoritetsforeldre når det gjelder innsikt i undervisningen.

Den oppsatte målsettingen om å holde elevene mest mulig samlet, trekker i samme retning, mot en konklusjon om at fritaksretten ikke er reell.

I tillegg bør det være et poeng at skolen anstrenger seg for å formidle denne informasjonen til foreldrene på deres morsmål, da ikke alle snakker eller forstår norsk. Dette arbeidet kan selvsagt ikke den enkelte skolen selv gjøre, slik at det ville være en fordel om departementet eller undervisningsetaten gjør dette sentralt, så kan skolene bruke dette som en informasjonskilde.

Den nye loven om undervisningen lyder som følger, med endringene fra departementet i fet skrift:

§ 2-4. Undervisninga i faget **religion, livssyn og etikk**

Religion, livssyn og etikk er eit ordinært skolefag som normalt skal samle alle elevar. Undervisninga i faget skal ikkje vere forkynnande.

Undervisninga i **religion, livssyn og etikk** skal bidra til forståing, respekt og evne til dialog mellom menneske med ulik oppfatning av trudoms- og livssynsspørsmål.

Den som skal undervise i **religion, livssyn og etikk**, presentere ulike verdsreligionar og livssyn på ein **objektiv, kritisk og pluralistisk måte** ut frå deira eigenart. Dei same pedagogiske prinsippa skal leggjast til grunn for undervisninga i dei ulike emna.

Islamsk Råd Norge er i utgangspunktet positiv til navneendringen, men igjen får dette et noe kosmetisk preg når lærebøker og undervisningen ikke endres. Det er praksisen av KRL-faget som er et problem, ikke navnet.

Punktene 3.5 og 4.5 som omhandler økonomiske og administrative konsekvenser viser i større grad hva som er problemet. «*Framlegget har i liten grad økonomiske konsekvenser.*»

Når man hverken endrer skolebøker eller læremidler ser vi ikke at de overnevnte endringene fører til at faget som ble dømt i den europeiske menneskerettsdomstolen og tidligere i FNs menneskerettskomité er endret på noen måte.

Et absolutt minstekrav burde vært å utarbeide nye læremidler i tråd med kravet om at formidlingen skal være objektiv, kritisk og pluralistisk. Det kan også være på sin plass å problematisere disse tre begrepene noe mer. Hva vil det si at formidlingen er objektiv, kritisk og pluralistisk? Hvilke praktiske konsekvenser får dette for aktivitetsutarbeidelsen i skolen?

All den tid man ikke forandrer lærebøkene trenger man reelle fritaksmuligheter.

Med hilsen

Shoaib Mohammad Sultan
Generalsekretær
Islamsk Råd Norge